

2015/2 | BÖRTÖNSTATISZTIKAI SZEMLE

BÜNTETÉS-VÉGREHAJTÁSI SZERVEZET

BÖRTÖNSTATISZTIKAI SZEMLE

Impresszum

Kiadja
a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága

1054 Budapest, Steindl Imre u. 8.

Felelős kiadó:
Csóti András bv. altábornagy, országos parancsnok

Felelős szerkesztő:
Somogyvári Mihály bv. őrnagy

Szerkesztők:
Banyárné Sánta Livia bv. őrnagy
Drexler Bernadett bv. őrnagy
Rutkai Kata

Borítófotó:
BVOP archívum

ISSN 2416-0881

2015

TARTALOM

I. BEVEZETŐ	3
II. FOGVATARTOTTI STATISZTIKÁK	4
Fogvatartottak száma és demográfiai adatai	4
Fogvatartással összefüggő adatok	6
III. SZAKMAI TEVÉKENYSÉGRE VONATKOZÓ ADATOK.....	11
Biztonsági tevékenységre vonatkozó adatok	11
Munkáltatás adatai	12
A büntetés-végrehajtási pártfogás adatai	14
IV. KÁBÍTÓSZERBŰNCSELEKMÉNYT ELKÖVETŐ FOGVATARTOTTAK	16
Az elkövetett bűncselekmények között kábítószer-bűncselekménnyel is számon tartott fogvatartottak főbb jellemzői	17
Jelenlegi fogvatartáshoz kapcsolódóan a jellemző bűncselekmény alapján kábítószer-bűncselekmény miatt fogvatartottak főbb jellemzői	22
Drogfogyasztással összefüggő további tényezők	28
Nemzetközi összehasonlítás	33
V. FOGALOMTÁR	35

I. BEVEZETŐ

Jelen kiadvány célja, hogy időszaki statisztikákat szolgáltatson a Büntetés-végrehajtási Szervezet által fogvatartottak főbb adatairól, illetve a szervezet tevékenységéről. Közérdekű adatszolgáltatás törvényi kötelezettsége mellett széleskörű és aktuális háttérrel kívánunk biztosítani kutatások, elemzések elkészítéséhez.

A fogvatartotti adatok a Büntetés-végrehajtási Szervezet fogvatartotti nyilvántartó szoftveréből lekért statisztikákból, illetve a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága egyes főosztályainak adatgyűjtései alapján lettek összeállítva.

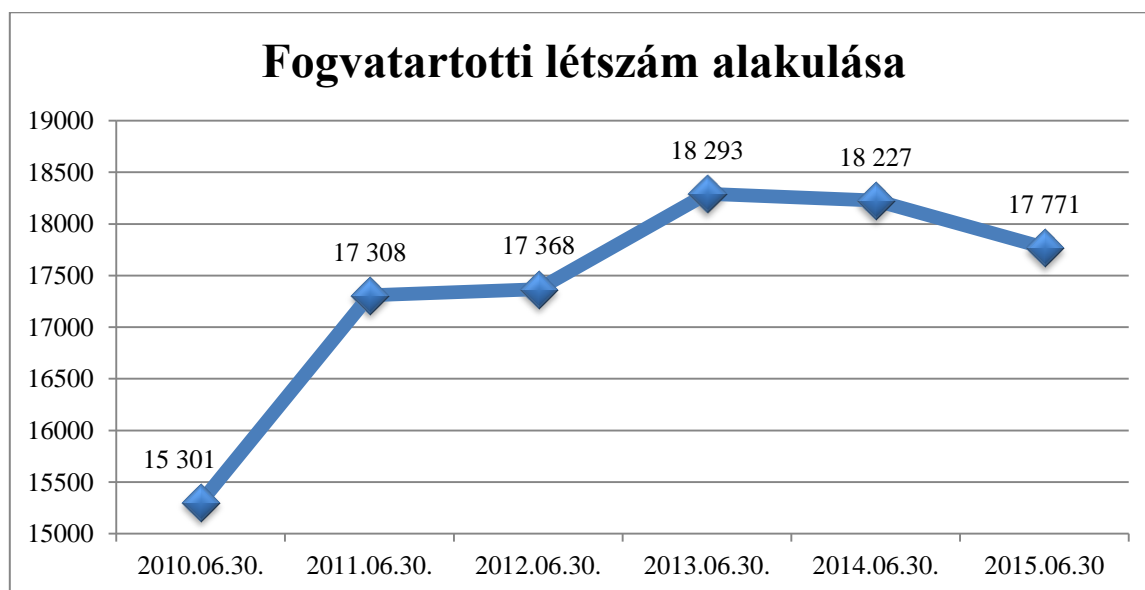
A statisztikák értelmezésénél figyelembe kell venni, hogy a fogvatartottakra vonatkozó számok dinamikus adatok, a fogvatartottak létszáma egy nap alatt akár többször is változhat. Ebből fakadóan a statisztikák egy része csak az adatok előállításának dátumával együtt értelmezhető.

A kiadvány az általános szervezeti adatokon túl minden alkalommal tartalmaz egy speciális fogvatartotti csoportokra, vagy a büntetés-végrehajtás egy speciális területére vonatkozó fejezetet. Jelen számban a kábítószerrel kapcsolatos bűncselekményekre vonatkozó büntetés-végrehajtási adatokat mutatjuk be részletesebben.

II. FOGVATARTOTTI STATISZTIKÁK

Fogvatartottak száma és demográfiai adatai

2015. félév végén a fogvatartotti létszám 17 711 fő volt, ami enyhe csökkenést mutat az előző évek hasonló időszakra vonatkozó adataihoz képest.

1. ábra

A fogvatartottak demográfiai adatai jelentős eltérést nem mutatnak az előző években tapasztaltakhoz képest.

<i>Fogvatartottak nem szerinti megoszlása</i>				
	<i>Összes fogvatartott</i>		<i>Ebből fk. börtön és fk. fogház</i>	
	<i>Fő</i>	<i>%</i>	<i>Fő</i>	<i>%</i>
<i>Férfi</i>	16 436	92,49%	278	96,53%
<i>Nő</i>	1 335	7,51%	10	3,47%
<i>Összesen:</i>	<i>17 771</i>	<i>100,00%</i>	288	100%
			<i>Összesen: 1,62%</i>	

1. táblázat

A nemi megoszlás tekintetében elmondható, hogy mindössze 7,51% a nők aránya, s az összes fogvatartott alig több mint másfél százaléka fiatalkorú. Érdekes adat, hogy a fiatalkorú fogvatartottak között a nők aránya csupán 3,47%.

Fogvatartottak megoszlása nem szerint												
	2010.06.30.		2011.06.30.		2012.06.30.		2013.06.30.		2014.06.30.		2015.06.30.	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
<i>Előzetesen letartóztatott</i>	4 155	299	4 158	344	4 093	364	4 464	382	4 096	415	3 628	314
<i>Elítélt</i>	9 874	665	11 634	810	11 744	824	12 064	909	12 354	880	12 373	948
<i>Kényszergyógykezelt</i>	158	29	155	31	152	30	139	28	133	25	136	26
<i>Elzárásra beutalt</i>	98	23	143	33	135	26	235	72	252	72	299	47
<i>Összesen</i>	14 285	1 016	16 090	1 218	16 124	1 244	16 902	1 391	16 835	1 392	16 436	1 335
<i>Megoszlás</i>	93,4%	6,6%	93,0%	7,0%	92,8%	7,2%	92,4%	7,6%	92,4%	7,6%	92,5%	7,5%

2. táblázat

A fogvatartott nők aránya alapvetően nem változott az elmúlt években a fenti adatok szerint, a 2010-es évektől nagyjából állandó szinten, 7,5% körül mozog.

Elítéltek életkor szerinti megoszlása						
	2010.06.30.	2011.06.30.	2012.06.30.	2013.06.30.	2014.06.30.	2015.06.30.
<i>14-17 évig</i>	50	48	41	33	48	20
<i>18-24 évig</i>	1 701	1 992	1 980	1 934	1 940	1 998
<i>25-29 évig</i>	1 694	2 050	1 937	1 992	2 063	2 114
<i>30-39 évig</i>	3 704	4 311	4 431	4 412	4 350	4 143
<i>40-49 évig</i>	2 285	2 735	2 861	3 233	3 267	3 347
<i>50-59 évig</i>	945	1 100	1 083	1 114	1 240	1 331
<i>60 éves és idősebb</i>	160	208	235	255	326	368
<i>Összesen:</i>	<i>10 539</i>	<i>12 444</i>	<i>12 568</i>	<i>12 973</i>	<i>13 234</i>	<i>13 321</i>

3. táblázat

Az elítéltek életkor szerinti megoszlásában évek óta az tapasztalható, hogy legnagyobb számban a 30-39 év közötti korosztály van jelen, ugyanakkor az időskorú fogvatartottak száma évről évre növekszik.

A Börtönstatisztikai Szemle első számában az időskorú fogvatartottakkal foglalkoztunk bővebben, kifejtve létszámuk alakulását és egyéb fogvatartási jellemzőiket.¹

¹ Lásd: <http://bv.gov.hu/bortonstatisztikai-szemle>

Fogvatartással összefüggő adatok

<i>Fogvatartottak összlétszáma</i>						
	<i>2010.06.30.</i>	<i>2011.06.30.</i>	<i>2012.06.30.</i>	<i>2013.06.30.</i>	<i>2014.06.30.</i>	<i>2015.06.30.</i>
<i>Előzetesen letartóztatott</i>	4 454	4 502	4 457	4 846	4 511	3 942
<i>Elítélt</i>	10 539	12 444	12 568	12 973	13 234	13 321
<i>Kényszergyógykezelt</i>	187	186	182	167	158	162
<i>Elzárásra beutalt</i>	121	176	161	307	324	346
<i>Összesen</i>	<i>15 301</i>	<i>17 308</i>	<i>17 368</i>	<i>18 293</i>	<i>18 227</i>	<i>17 771</i>

4. táblázat

A fogvatartottak létszámának változását, illetve a különböző végrehajtási fokozatban lévők létszámait megfigyelve az előzetesen letartóztatottak számának csökkenését figyelhetjük meg, míg az elzárásra beutaltak száma lassan növekvő tendenciát mutat.

<i>Elítéltek végrehajtási fokozat szerinti megoszlása</i>						
	<i>2010.06.30.</i>	<i>2011.06.30.</i>	<i>2012.06.30.</i>	<i>2013.06.30.</i>	<i>2014.06.30.</i>	<i>2015.06.30.</i>
<i>Fegyház</i>	2 692	3 023	3 420	3 617	3 785	4 008
<i>Börtön</i>	6 272	7 351	7 399	7 591	7 782	7 684
<i>Fogház</i>	761	1 021	890	896	958	938
<i>Pb. és közérdekű munka átváltoztatása</i>	457	665	531	563	374	403
<i>Fk. Börtön</i>	196	200	191	161	177	159
<i>Fk. Fogház</i>	161	184	137	145	158	129
<i>Összesen</i>	<i>10 539</i>	<i>12 444</i>	<i>12 568</i>	<i>12 973</i>	<i>13 234</i>	<i>13 321</i>

5. táblázat

A fenti táblázatok adatai alapján elmondható, hogy a fogvatartottak 75%-a jogerősen elítélt, ezek közül is a börtön fokozatú büntetések dominálnak. Ugyanakkor enyhe növekedés figyelhető meg a legszigorúbb fokozatra, a fegyházbüntetésre ítélték esetén.

Fiatalkorú fogvatartottak esetében csak fogház és börtön fokozat szabható ki, a két lehetséges végrehajtási fokozat aránya közel azonos szinten mozog az elmúlt években.

A következő táblázat a korábban már tárgyalt nem szerinti megoszlást mutatja, azonban már csak a jegerősen elítéltek vonatkozásában.

Elítéltek megoszlása nem szerint										
	2011.06.30.		2012.06.30.		2013.06.30.		2014.06.30.		2015.06.30.	
	Férő	Nő	Férő	Nő	Férő	Nő	Férő	Nő	Férő	Nő
<i>Fegyház</i>	2 909	114	3 281	139	3 460	157	3 612	173	3 794	214
<i>Börtön</i>	6 823	528	6 828	571	6 983	608	7 206	576	7 078	606
<i>Fogház</i>	954	67	815	75	813	83	878	80	845	93
<i>Pb. és közérdekű munka átv.</i>	573	92	500	31	510	53	334	40	378	25
<i>Fk. Börtön</i>	195	5	187	4	156	5	169	8	151	8
<i>Fk. Fogház</i>	180	4	133	4	142	3	155	3	127	2
<i>Összesen</i>	<i>11 634</i>	<i>810</i>	<i>11 744</i>	<i>824</i>	<i>12 064</i>	<i>909</i>	<i>12 354</i>	<i>880</i>	<i>12 373</i>	<i>948</i>
<i>Megoszlás</i>	<i>93,5%</i>	<i>6,5%</i>	<i>93,4%</i>	<i>6,6%</i>	<i>93,0%</i>	<i>7,0%</i>	<i>93,4%</i>	<i>6,6%</i>	<i>93,5%</i>	<i>7,1%</i>

6. táblázat

Szuicid cselekmények								
		2012. I. félév	2012. II. félév	2013. I. félév	2013. II. félév	2014. I. félév	2014. II. félév	2015. I. félév
<i>Fogvatartottak létszáma</i>		17 368	17 517	18 293	18 146	18 227	18 204	17 771
<i>Öngyilkosság</i>	Fő	3	5	3	4	3	3	2
	Féléves ráta ²	1,73	2,85	1,64	2,20	1,65	1,65	1,13
<i>Öngyilkossági kísérlet</i>	Fő	19	15	25	17	22	27	17
	Féléves ráta	10,94	8,56	13,67	9,37	12,07	14,83	9,57

7. táblázat

Az öngyilkosságra és öngyilkossági kísérletre vonatkozó fenti számok csak azokat az eseteket jelölik, amelyek mögött valós³ szuicid krízis áll.

Az intézeteken belüli önkárosítások háttérben ugyanis nem minden esetben áll feltétlenül valós meghalási szándék, hanem többek között *feszültség-levezetés* (falc), illetve a *prizonális problémák* által kiváltott (idetartoznak a helyzeti előnyök megszerzésében motivált „manipulatívna” nevezhető) cselekmények is befolyásolhatják. Ezen utóbbi esetek – tehát a nem valós szuicid szándékú kisebb önkárosítások – adatai a fenti táblázatban nem szerepelnek.

² Féléves ráta: 10.000 fogvatartottra jutó érték, arányszám. Az adatok egy félévre vonatkoznak.

³ Olyan eseteket értünk valós szuicid krízis alatt, ahol az exploráció, tesztek, és egyéb pszichológiai módszerek által közvetlen öngyilkossági veszélyhelyzet mutatható ki.

Az adott évi első és második félévi adatokat összevetve megállapítható, hogy befejezett öngyilkosságok száma az elmúlt években a második félévekben volt magasabb. A 2015. évi I. félévi adatok alapján elmondható, hogy az idei évben bekövetkezett öngyilkosságok száma az elmúlt három évhez viszonyítva a legalacsonyabb.

Az alábbi táblázat az elítéltek visszaesés szerinti megoszlását mutatja. Látható, hogy az első büntényes férfiak és nők száma – ahogy az összes elítélté is – évről évre emelkedik.

<i>Elítéltek visszaesés szerinti megoszlása</i>												
	<i>2010.06.30.</i>		<i>2011.06.30.</i>		<i>2012.06.30.</i>		<i>2013.06.30.</i>		<i>2014.06.30.</i>		<i>2015.06.30.</i>	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
<i>Első büntényes</i>	4 083	461	4 839	562	4 867	560	4 892	574	5 268	575	5 580	610
<i>Visszaeső, különös visszaeső</i>	2 988	145	3 542	180	3 722	192	3 891	223	3 986	219	3 841	232
<i>Többszörös visszaeső</i>	2 454	51	2 878	59	2 835	64	2 983	104	2 776	75	2 674	96
<i>Összesen</i>	9 525	657	11 259	801	11 424	816	11 766	901	12 030	869	12 095	938

8. táblázat

Ugyanezen megoszlás a fiataloknál az alábbi táblázatban látható. A fiatalok elítéltek vonatkozásában szintén az első büntényesek dominanciája figyelhető meg, számuk azonban az előző évhez képest jelentős visszaesést mutat, ugyanúgy, ahogy a fiatalok elítéltek összlétszáma is.

<i>Fiatalkorú elítéltek visszaesés szerinti megoszlása</i>							
	<i>2010.06.30.</i>	<i>2011.06.30.</i>	<i>2012.06.30.</i>	<i>2013.06.30.</i>	<i>2014.06.30.</i>	<i>2015.06.30.</i>	
<i>Első büntényes</i>		307	334	289	280	307	257
<i>Visszaeső, különös visszaeső</i>		47	47	36	25	28	26
<i>Többszörös visszaeső</i>		3	3	3	1	0	5
<i>Összesen</i>		357	384	328	306	335	288

9. táblázat

A kiszabott büntetés tartamának vonatkozásában elmondható, hogy az 1-2 évig terjedő szabadságvesztés a leginkább jellemző. A kiszabott büntetések átlagos tartam azonban ennél magasabb.

Jellemző, hogy a kis tételek (alig 1 évesek) csökkennek, a nagy ítéletek pedig növekedést mutatnak. Külön érdemes kiemelni az életfogytig tartó büntetések számának alakulását, mely 5 év alatt 35%-al nőtt.

Elítéltek szabadságvesztés tartama szerinti megoszlása												
	2010.06.30.		2011.06.30.		2012.06.30.		2013.06.30.		2014.06.30.		2015.06.30.	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
1 hónapig	32	2	45	4	41	0	56	5	69	8	71	3
1 hónaptól - 6 hónapig	566	42	791	59	682	52	760	76	566	41	498	39
6 hónaptól 1 évig	1590	112	1860	143	1663	119	1531	113	1438	93	1378	96
1-2 évig	1932	141	2352	152	2471	175	2424	207	2604	172	2616	194
2-3 évig	1278	100	1495	136	1582	142	1631	145	1737	159	1648	153
3-5 évig	1650	126	1930	163	1926	163	2005	169	2041	194	2061	198
5-10 évig	1669	84	1891	94	2168	111	2393	129	2535	139	2721	173
10 év felett	590	41	666	41	657	45	711	46	768	56	808	69
Életfogytiglani	218	9	229	9	234	9	255	11	272	7	294	13
Összesen	9525	657	11259	801	11424	816	11766	901	12030	869	12095	938

10. táblázat

A fiatalok elítéltekre kiszabott büntetés tartamának tekintetében már egységesebb képet kapunk: az elmúlt években mindvégig az 1-2 évig terjedő szabadságvesztés dominált.

Az alábbi táblázatban érdekes lehet megfigyelni, hogy, bár a fiataloknál is megvan a bírói lehetőség a hosszú ítéletek kiszabására, ugyanakkor úgy tűnik, hogy ezzel nem élnek, hiszen a fenti összefogvatartotti populációt bemutató táblázattal összevetve látható, hogy az 5 és a 10 év feletti ítéletek is sokkal kisebb arányban (körülbelül 2-3%) jelennek meg. Ennek több oka is lehet. Egyrészt előfordulhat, hogy kisebb súlyú bűncselekményeket követnek el, másrészt számolhatunk a bíróság fiatalokat érintő enyhébb ítélezési gyakorlatával.

Fiatalkorú elítéltek szabadságvesztés tartama szerinti megoszlása						
	2010.06.30.	2011.06.30.	2012.06.30.	2013.06.30.	2014.06.30.	2015.06.30.
1 hónapig	0	0	0	0	0	0
1 hónaptól - 6 hónapig	29	34	21	30	27	26
6 hónaptól 1 évig	54	60	50	50	53	51
1-2 évig	109	119	96	86	99	79
2-3 évig	91	84	70	63	71	65
3-5 évig	56	63	71	52	54	39
5-10 évig	11	14	16	21	25	24
10 év felett	7	10	4	4	6	4
Összesen	357	384	328	306	335	288

11. táblázat

Az alábbi táblázatban az idegen állampolgárságú fogvatartottak száma és végrehajtási fokozat szerinti megoszlása látható.

Látható, hogy a külföldi állampolgárságú fogvatartottak száma – ahogy alapvetően a fogvatartotti létszám is – évről évre növekszik, arányuk az összfogvatartotti populációhoz viszonyítva nem változott számottevően; az elmúlt években 3-4% körül mozog.

<i>Idegen állampolgárságú fogvatartottak</i>						
	<i>2010.06.30.</i>	<i>2011.06.30.</i>	<i>2012.06.30.</i>	<i>2013.06.30.</i>	<i>2014.06.30.</i>	<i>2015.06.30</i>
<i>Fegyház</i>	49	73	78	73	109	118
<i>Börtön</i>	87	131	128	110	129	153
<i>Fk. börtön</i>	0	0	1	4	2	1
<i>Fogház</i>	27	19	29	20	14	18
<i>Fk. fogház</i>	0	0	0	0	1	1
<i>Pb. és közérdekű munka helyettesítő</i>	1	7	1	5	5	3
<i>Kényszer-gyógykezelés</i>	1	3	3	3	5	5
<i>Előzetesen letartóztatott</i>	374	359	356	400	399	420
<i>Fk. Előzetesen letartóztatott</i>	2	3	3	1	0	2
<i>Elzárásra beutalt</i>	2	0	2	2	0	0
<i>Összesen</i>	<i>543</i>	<i>595</i>	<i>601</i>	<i>618</i>	<i>664</i>	<i>721</i>

12. táblázat

III. SZAKMAI TEVÉKENYSÉGRE VONATKOZÓ ADATOK

Biztonsági tevékenységre vonatkozó adatok

<i>Biztonságra vonatkozó adatok</i>								
		<i>2012. I. félév</i>	<i>2012. II. félév</i>	<i>2013. I. félév</i>	<i>2013. II. félév</i>	<i>2014. I. félév</i>	<i>2014. II. félév</i>	<i>2015. I. félév</i>
<i>Fogvatartottak létszáma⁴</i>		17 368	17 517	18 293	18 146	18 227	18 204	17 771
<i>Fogolyszökés büntette</i>	<i>Fő</i>	1	2	0	0	1	1	1
	<i>Féléves ráta</i>	0,58	1,14	0,00	0,00	0,55	0,55	0,56

13. táblázat

A büntetés-végrehajtási tevékenység egyik legfontosabb – szakpolitikailag is kiemelt - mutatója a fogolyszökések számának alakulása.

A fogolyszökések esetében szükséges megkülönböztetni a vétségi és a büntetti alakzatot. Vétségi alakzat, ha a fogvatartott az engedélyezett szabadságvesztés-büntetés félbeszakítás, eltávozás, rövid tartamú eltávozás vagy kimaradás tartamának elteltével a büntetés-végrehajtás alóli kibúvásának céljából a megjelölt határidőn belül nem tér vissza a bv. intézetbe. Fogolyszökés büntetéről akkor beszélhetünk, ha a fogvatartott a bv. őrizete alól kivonja magát (az intézet zárt és/vagy őrzött területéről, szállítójárművéről megszökik). A fenti táblázat az utóbbi eseteket mutatja be. Látható, hogy éves szinten is meglehetősen alacsony a fogolyszökések száma, ez a rendkívüli esemény többségében félévente 0 vagy 1 esetben következik be.

<i>Előállítások – szállítások</i>						
	<i>2010. I. félév</i>	<i>2011. I. félév</i>	<i>2012. I. félév</i>	<i>2013. I. félév</i>	<i>2014. I. félév</i>	<i>2015. I. félév</i>
<i>Előállítások (fő)</i>	12 485	13 084	13 356	13 870	17 832	16 368
<i>Előállítások (eset)</i>	26 872	28 203	28 098	29 748	37 678	35 029
<i>Szállítások (Fő)</i>	34 220	34 045	34 616	35 071	37 251	36 279

14. táblázat

Az előállítás a fogvatartottak bíróságra, ügyészségre, orvosi ellátásra stb. való előállítását jelenti. Az egyes bv. szervek esetében az előállítások száma függ a fogvatartotti létszámtól, szakmai profiljától, rendeltetésétől is. A szállítások többek közt a fogvatartottak megfelelő bv. intézetbe, egészségügyi intézetbe, vagy előállítás céljából történő szállítását jelentik.

⁴ Az adatok a tárgyévek záró dátumakor (június 30. és december 31.) felvett fogvatartotti létszámot mutatják

Az adatok összességében a Bv. Szervezet tevékenységét leíró, egyfajta leterheltségi mutatóként értelmezhetőek. Mind az előállítások, mind a szállítások számának nagyarányú növekedése figyelhető meg a 2014-es évig, majd az idei évi adatok lassú csökkenést jeleznek, amely az előállítások és szállítások számának és szervezésének racionalizálására tett széleskörű törekvések eredménye.

Munkáltatás adatai

Munkáltatott fogvatartottak átlagos állományi létszáma				
<i>fő</i>	2012	2013	2014	2015. I. félév
<i>Bv. gazdasági társaságok általi munkáltatás</i>	3 570	3 753	4 137	4 384
ebből ipari társaságnál munkáltatott:	1 653	1 846	2 082	2 360
ebből mg-i társaságnál munkáltatott:	1 917	1 907	2 055	2 024
<i>Intézeti munkáltatás</i>	2 430	2 765	2 741	2 927
<i>PPP munkáltatás</i>	781	723	684	677
<i>Összesen:</i>	<i>6 781</i>	<i>7 241</i>	<i>7 562</i>	<i>7 988</i>

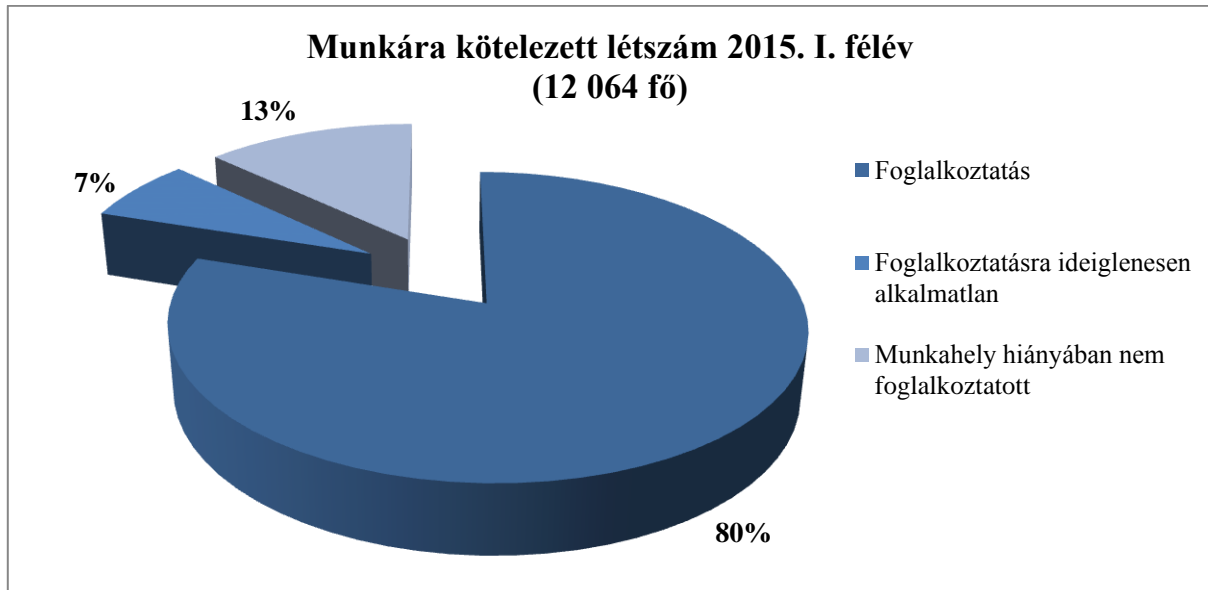
15. táblázat

A fogvatartottak reintegrációjának, a társadalomba való visszavezetésének legfontosabb eleme, eszköze a munkáltatás. A munkával történő foglalkoztatás jelleg szerinti csoportosítása látható a fenti táblázatban.

Fogvatartottak foglalkoztatása		
Éves átlagléttség (fő)	2014	2015. I. félév
<i>Munkára kötelezett fogvatartottak átlagléttszáma</i>	11 746	12 064
<i>Munkáltatott</i>	7 562	7 988
<i>ebből:</i> gazdasági társaságok által	4 137	4 384
bv. intézetek által	2 741	2 927
PPP keretében	684	677
<i>Egyéb foglalkoztatott</i>	1 819	1 677
<i>ebből:</i> terápiás foglalkoztatás	186	189
kizárólag oktatás, képzés	1 633	1 488
<i>Foglalkoztatott összesen</i>	<i>9 381</i>	<i>9 665</i>

16. táblázat

A fogvatartottak foglalkoztatása költségvetési munkáltatás, bv. gazdasági társaságokban történő munkáltatás, továbbá egyéb foglalkoztatás keretében történik. A fogvatartottak foglalkoztatásának különféle formáiban részt vevő éves átlagléttszámot a fenti tábla mutatja, melyből az alábbi kördiagramon látható a foglalkoztatásra kötelezettek és a foglalkoztatottak aránya. A 2014. év végi adatokkal (80%) összehasonlítva a 2015. első félév végi adatokat az látható, hogy a növekvő munkáltatás ellenére nem emelkedett a foglalkoztatási arány, melynek egyik tényezője lehet a foglalkoztatottak közül a kizárólag oktatásban résztvevők létszámának az adatfelvétel időszaka alatti - tanítási szünet okozta - csökkenése.

2. ábra

A büntetés-végrehajtási pártfogás adatai

A 2015. január 1-jén hatályba lépett, a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési eljárás végrehajtásáról szóló 2013.évi CCXL. törvény egyik novuma, hogy a feltételes kedvezményrel szabadult fogvatartottak részére elrendelt pártfogó felügyeletet a büntetés-végrehajtási intézetekhez rendelt büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő (továbbiakban bv. pártfogó felügyelő) látja el. Ezen tevékenység célja a bűnismétlés megelőzése, valamint a társadalomba való visszailleszkedés elősegítése. Ennek érdekében a pártfogó felügyelet végrehajtása során egyaránt érvényesül a támogató és a kontroll funkció.

Fentiek mellett a bv. pártfogó felügyelő további feladataihoz tartozik a fogva tartott elítéltek szabadulásra való felkészítése, reintegrációs gondozása, tényleges életfogytig tartó szabadságvesztést töltők esetén a kegyelmi eljárást, a reintegrációs őrizetbe helyezést, a büntetés félbeszakítást, valamint a fiatalkorúak befogadó részlegbe helyezését megelőzően környezettanulmány készítése, pártfogó felügyelői vélemények készítése, illetve a szabadságvesztésből szabadultnak nyújtott utógondozás lehetőségének biztosítása.

Az alábbi táblázatokban a bv. pártfogó felügyelői tevékenységcsoportok adatai láthatóak. A számok a vizsgált időszak (2015. 01. 01. - 2015. 06. 30.) alatt előforduló ügyeket (függetlenül attól, hogy azok befejeződtek-e vagy sem), illetve a pártfogoltak, elítéltek, utógondozottak számát mutatják ügýtípus, ügyszám, illetve ügýfél, valamint nemek szerinti bontásban.

<i>A feltételes szabadságvesztés tartamára törvény alapján fennálló vagy elrendelt pártfogó felügyelet végrehajtása</i>		
<i>Felnőtt korúak ügýszáma</i>		4427
Pártfogoltak száma	férfiak	4038
	nők	263
<i>Fiatalkorúak ügýszáma</i>		49
Pártfogoltak száma	férfiak	48
	nők	1

17. táblázat

<i>Pártfogó felügyelői vélemény</i>		
<i>Felnőtt elítéltek száma</i>		19
ebből	férfiak	17
	nők	2
<i>Fiatalkorú elítéltek száma</i>		0
ebből	férfiak	0
	nők	0

18. táblázat

Környezettanulmány		
<i>Felnőtt elítéltek száma</i>		532
ebből	férfiak	484
	nők	48
<i>Fiatalkorú elítéltek száma</i>		87
ebből	férfiak	87
	nők	0

19. táblázat

Gondozás keretében végzett reintegrációs tevékenység		
<i>Felnőtt elítéltek száma</i>		1144
ebből	férfiak	1007
	nők	137
<i>Fiatalkorú elítéltek száma</i>		39
ebből	férfiak	36
	nők	3

20. táblázat

Utógondozás keretében végzett reintegrációs tevékenység		
<i>Felnőtt utógondozottak száma</i>		79
ebből	férfiak	78
	nők	1
<i>Fiatalkorú utógondozottak száma</i>		2
ebből	férfiak	2
	nők	0

21. táblázat

IV. KÁBITÓSZERBŰNCSELEKMÉNYT ELKÖVETŐ FOGVATARTOTTAK

Somogyvári Mihály bv. őrnagy, Drexler Bernadett bv. őrnagy, Banyárné Sánta Livia bv. őrnagy, Rutkai Kata

A Büntető Törvénykönyv, azaz a 2012. évi C. törvény, a XVII. fejezetben az Egészséget veszélyeztető bűncselekmények körében határozza meg az egyes a kábítószer bűncselekményeket, így a kábítószer-kereskedelmet, kábítószer birtoklást, kóros szenvedélykeltést, a kábítószer készítésének elősegítését, kábítószer-prekurzorral, illetve az új pszichoaktív anyaggal való visszaélést.

A Büntetés-végrehajtási Szervezet fogvatartotti Központi Nyilvántartó rendszere alapján a bv. jogviszonyban lévő személyek közül 1374 fő van, akinek ***bűnügyi rekordjában szerepel valamilyen kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmény***. Ez önmagában nem jelenti azt, hogy kizárólag kábítószerrel összefüggő cselekményt követtek el, de még azt sem, hogy jelenleg töltenek ilyen típusú bűncselekmény miatt szabadságvesztést; pusztán azt takarja, hogy esetükben a jelenlegi vagy korábbi fogvatartásuk alatt rögzítettek kábítószerrel kapcsolatos bűncselekményeket.

A Börtönstatisztikai szemle jelen fejezetében először ezen fogvatartottak néhány alapvető adatát mutatjuk be, majd szűkítjük a mintát, a ***jellemzően kábítószer-bűncselekményért*** szabadságvesztést töltő fogvatartottakra (tehát azokra, akik jelenlegi fogvatartásának fő bűncselekménye kábítószerhez köthető).

Az elkövetett bűncselekmények között kábítószer-bűncselekménnyel is számon tartott fogvatartottak főbb jellemzői

<i>Nem</i>	<i>fő</i>	<i>%</i>
<i>Férfi</i>	1288	93,7
<i>Nő</i>	86	6,3
<i>Összesen</i>	<i>1374</i>	<i>100</i>

22. táblázat

<i>Életkor</i>	<i>fő</i>	<i>%</i>
<i>18-25 év közötti</i>	207	15
<i>25-35 év közötti</i>	554	40
<i>35-45 év közötti</i>	443	32
<i>45-55 év közötti</i>	132	10
<i>55 év fölötti</i>	38	3
<i>Összesen</i>	<i>1374</i>	<i>100</i>

23. táblázat

<i>Ítéletek hossza</i>	<i>fő</i>	<i>%</i>
<i>2 év alatti ítélet</i>	156	11
<i>2-5 évig terjedő</i>	480	35
<i>5-10 évig terjedő</i>	326	24
<i>10 év fölötti</i>	44	3
<i>N.a.</i>	368	27
<i>Összesen</i>	<i>1374</i>	<i>100</i>

24. táblázat

A fenti táblázatokból jól látható, hogy a kábítószerrel kapcsolatos bűncselekményeket elkövetők többségében férfiak, átlagosan 25-45 év közöttiek, s ítéletük túlnyomórészt rövid ítélet.

<i>Rezsím kategóriák</i>	<i>fő</i>	<i>%</i>
<i>Enyhébb</i>	97	7,8
<i>Általános</i>	1123	90,3
<i>Szigorúbb</i>	24	1,9
<i>Összesen</i>	<i>1244⁵</i>	<i>100</i>

25. táblázat

⁵ A rezsimek szempontjából még be nem sorolt fogvatartottakat – hiányzó adatként – nem tüntettük fel a táblázatban.

Munka	fő	%
<i>Dolgozik</i>	601	43,7
<i>Nem dolgozik</i>	773	56,3
<i>Összesen</i>	<i>1374</i>	<i>100</i>

26. táblázat

Dohányzás	fő	%
<i>Dohányzik</i>	738	53,7
<i>Nem dohányzik</i>	636	46,3
<i>Összesen</i>	<i>1374</i>	<i>100,0</i>

27. táblázat

Rezsimkategóriák vonatkozásában látható, hogy jelentős többségük (90%-uk) általános kategóriába került, több mint fele, pontosabban 56%-uk nem dolgozik, illetve valamivel több, mint a vizsgált csoport fele dohányzik.

Iskolai végzettség		
	Kábítószerrel kapcsolatos bűncselekményt elkövetők	Fogvatartottak összesen
	%	%
<i>Analfabéta</i>	0,1	0,7
<i>Kevesebb, mint 8 oszt.</i>	5,3	12,4
<i>Általános iskola</i>	43,4	48,5
<i>Befejezetlen középiskola</i>	7,9	7,0
<i>Szakiskola</i>	21,1	17,5
<i>Érettségi</i>	19,4	10,6
<i>Egyetem-főiskola</i>	2,8	2,7
<i>N.a.</i>	0	0,8
<i>Összesen:</i>	<i>100</i>	<i>100</i>

28. táblázat

Az iskolai végzettségüket a fogvatartotti összpopulációhoz hasonlítva láthatjuk, hogy alapvetően magasabb végzettséggel rendelkeznek. Kisebb az aránya mind az analfabétáknak, mind a 8 osztálynál kevesebb, illetve általános iskolát végzett fogvatartottaknak is, ugyanakkor a középiskola, szakiskola, érettségi, s még a főiskolai-egyetemi végzettség is nagyobb arányban fordul elő az átlaghoz viszonyítva.

Visszaesési mutatók				
	Kábítószerral kapcsolatos bűncselekményt elkövetők		Összesen	
<i>Visszaesési fok⁶</i>	<i>Fő</i>	<i>%</i>	<i>Fő</i>	<i>%</i>
<i>Első büntényesek</i>	756	61,22	6447	48,39
<i>Visszaesők</i>	330	26,72	4099	30,78
<i>Többszörös visszaesők</i>	149	12,06	2775	20,83
<i>Összesen:</i>	<i>1235⁷</i>	<i>100</i>	<i>13321</i>	<i>100</i>

29. táblázat

A visszaesési mutatókból látható, hogy a kábítószerral kapcsolatos bűncselekményt elkövető fogvatartottak között lényegesen nagyobb arányban vannak jelen az első büntényesek, s ennek megfelelően kisebb a visszaesők aránya. A többszörös visszaesők mintegy fele annyian vannak, mint az átlag fogvatartotti populáción belül.

Végrehajtási fok				
	Kábítószerral kapcsolatos bűncselekményt elkövetők	%	Összesen	%
<i>Fegyház</i>	304	22,1	4008	22,6
<i>Börtön</i>	533	38,8	7843	44,1
<i>Fogház</i>	76	5,5	1067	6,0
<i>Előzetesen letartóztatott</i>	433	31,5	3942	22,2
<i>Elzárásra beutalt</i>	3	0,2	346	1,9
<i>Kényszergyógykezelt</i>	1	0,1	162	0,9
<i>Közérdekű munka és pénzbüntetés átváltoztatása</i>	23	1,7	403	2,3
<i>Egyéb⁸</i>	1	0,1	0	0,0
<i>Összesen</i>	<i>1374</i>	<i>100</i>	<i>17771</i>	<i>100%</i>

30. táblázat

A végrehajtási fokozat tekintetében jelentős eltérések nem figyelhetők meg a vizsgált csoport és a fogvatartotti átlagpopuláció között. A kábítószerral kapcsolatos bűncselekményt elkövető

⁶ A kategóriákat összevonásra kerültek, így az első büntényesek csoportja tartalmazza a visszaesőnek nem minősülő bűnismételőket. A visszaesők kategóriában szerepelnek a visszaesőkön túl a különös visszaesők, míg a többszörös visszaesők csoportjában pedig a többszörös visszaesők és az erőszakos többszörös visszaesők.

⁷ 139 fő nem volt visszaesés szempontjából bekezelhető, ezért kisebb a minta összesített elemszáma.

⁸ Bv. átvételi letartóztatott, átadás-átvételi letartóztatott, őrizetes.

fogvatartottak között az előzetesen letartóztatottak aránya magasabb, míg az elzárásra beutalás kevésbé jellemző esetükben.

<i>Életkor</i>	<i>Jellemző bűncselekmény típusa</i>				
	<i>Erőszakos</i>	<i>Vagyon elleni</i>	<i>Egyéb</i>	<i>N.a</i>	<i>Összesen</i>
<i>18-25 év közötti</i>	69	34	103	1	207
	33,3%	16,4%	49,8%	0,5%	100%
<i>25-35 év közötti</i>	137	107	307	3	554
	24,7%	19,3%	55,4%	0,5%	100%
<i>35-45 év közötti</i>	58	46	336	3	443
	13,1%	10,4%	75,8%	0,7%	100%
<i>45-55 év közötti</i>	13	10,0	109	0	132
	9,8%	7,6%	82,6%	0,0%	100%
<i>55 év fölötti</i>	2	3	33	0	38
	5,3%	7,9%	86,8%	0,0%	100%
<i>Összesen (fő)</i>	<i>279</i>	<i>200</i>	<i>888</i>	<i>7</i>	<i>1374</i>

31. táblázat

A jellemző bűncselekmény és az életkor összevetéséből az látható, hogy az életkor előrehaladtával egyre csökken az erőszakos bűncselekmények elkövetésének aránya, s egyre inkább nő az egyéb, tehát nem erőszakos s nem is vagyon ellen irányuló bűncselekmények száma. Ilyen „egyéb típusú bűncselekmények közé soroltuk például a hatóság félrevezetését, ittas járművezetést, közúti baleset okozását, befolyással üzérkedést valamint az összes kábítószerrel kapcsolatos bűncselekményt, melyeket a későbbiekben még kiemelten is bemutatunk.

<i>Erőszakos bűncselekmény típusa</i>						
<i>Életkor</i>	<i>Személy elleni súlyos erőszak</i>	<i>Szexuális erőszak</i>	<i>Egyéb erőszakos bűncsel.</i>	<i>Erőszakos bűncsel. összesen</i>	<i>Nem erőszakos</i>	<i>Összesen</i>
<i>18-25 év közötti</i>	17	2	50	69	138	207
	24,6%	2,9%	72,5%	100%		
<i>25-35 év közötti</i>	41	3	93	137	417	554
	29,9%	2,2%	67,9%	100%		
<i>35-45 év közötti</i>	27	2	29	58	385	443
	46,6%	3,4%	50,0%	100%		
<i>45-55 év közötti</i>	6	1	6	13	119	132
	46,2%	7,7%	46,2%	100%		
<i>55 év fölötti</i>	1	1	0	2	36	38
	50,0%	50,0%	0,0%	100%		
<i>Összesen</i>	<i>92</i>	<i>9</i>	<i>178</i>	<i>279</i>	<i>1095</i>	<i>1374</i>

32. táblázat

Érdekesnek találtuk megvizsgálni, hogy az erőszakos bűncselekményt elkövetők esetén milyen mértékű, és mire irányul az alkalmazott erőszak. Ennek függvényében elkülönítettünk egymástól három kategóriát: a személy elleni súlyos erőszakot, a szexuális erőszakot, illetve az egyéb erőszakos cselekményeket. Továbbá a viszonyíthatóság végett megjelenítettük a nem erőszakos cselekményeket, melyekből továbbra is jól látható, hogy az erőszakos bűncselekmények az összes elkövetett cselekmény meglehetősen kis százalékát teszik ki (20%).

A szexuális erőszakot elkövetők – bár összességében igen kis létszámban vannak – több mint 50%-ban a 35 év alatti elkövetők közül kerülnek ki. A személy elleni súlyos erőszak is erre a korosztályra jellemző, de közülük is kiemelten a 25 és 35 év közöttiekre.

A kábítószerrel kapcsolatos bűncselekményt is elkövető fogvatartottak között az 55 év alattiaknál leginkább az „egyéb erőszakos” cselekmények fordulnak elő, míg ez az arány az 55 év fölöttieknél megfordul, ahol ugyan mindössze két fő szerepel, ugyanakkor az egyik személy elleni súlyos erőszakot, míg a másik szexuális erőszakot követett el.

<i>Rezsimek</i>	<i>Munkáltatás</i>		
	<i>Dolgozik</i>	<i>Nem dolgozik</i>	<i>Összesen</i>
<i>Enyhébb</i>	80	17	97
<i>Általános</i>	468	655	1123
<i>Szigorúbb</i>	1	23	24
<i>Összesen</i>	<i>549</i>	<i>695</i>	<i>1244</i>

33. táblázat

A fenti táblából következően elmondható, hogy az enyhébb rezsimbe sorolt elítéltek több mint 80%-a dolgozik, míg ez az általános rezsimű elítélteknél már csak 41,6%, szigorú rezsimben pedig kivételes eset, ha valaki dolgozik. Ugyanakkor, ha a munkáltatás szempontjából közelítjük, és a dolgozó elítéltek összetételét vizsgáljuk, látható, hogy 85%-uk általános rezsimszabályok alá tartozik.

Jelenlegi fogvatartáshoz kapcsolódóan a jellemző bűncselekmény alapján kábítószer-bűncselekmény miatt fogvatartottak főbb jellemzői

A következőkben azon fogvatartottakat mutatjuk be részletesebben, akiknek a jellemző bűncselekménye kábítószerhez köthető. Az alábbi táblázatok részben leíró statisztikák, részben pedig kereszt táblák, melyekkel két változó egymáshoz mért arányait lehet megállapítani.

<i>Nem</i>	<i>fő</i>	<i>%</i>
<i>Férfi</i>	751	91,9
<i>Nő</i>	66	8,1
<i>Összesen</i>	817	100

34. táblázat

<i>Életkor</i>	<i>fő</i>	<i>%</i>
<i>18-25 év közötti</i>	93	11
<i>25-35 év közötti</i>	284	35
<i>35-45 év közötti</i>	306	37
<i>45-55 év közötti</i>	102	12
<i>55 év fölötti</i>	32	4
<i>Összesen</i>	817	100

35. táblázat

<i>Iskolai végzettség</i>	<i>fő</i>	<i>%</i>
<i>Analfabéta</i>	1	0,1
<i>Kevesebb, mint 8</i>	19	2,3
<i>Általános iskola</i>	317	38,8
<i>Befejezetlen középiskola</i>	50	6,1
<i>Szakiskola</i>	178	21,8
<i>Érettségi</i>	216	26,4
<i>Egyetem-főiskola</i>	36	4,4
<i>Összesen</i>	817	100

36. táblázat

Az alapvető demográfiai adatok tekintetében nagyon hasonló arányok láthatóak a kábítószerrel kapcsolatos bűncselekménnyel valaha érintett és az adatlekérés időpontjában jelenlévő fogvatartottak, illetve a jelenleg kábítószer-bűncselekmény, mint jellemző bűncselekmény miatt szabadságvesztésüket töltő fogvatartottak között. Nem, életkor és iskolai végzettség vonatkozásában megállapítható, hogy az elkövetők több, mint 90%-a férfi,

72%-a 25 és 45 év közötti, illetve több, mint a csoport fele szakmával, érettségivel vagy főiskolai-egyetemi végzettséggel rendelkezik.

Ítéleti idő	fő	%
<i>2 év alatti ítélet</i>	45	6
<i>2-5 évig terjedő</i>	225	28
<i>6-10 évig terjedő</i>	197	24
<i>11 év fölötti ítélet</i>	15	2
<i>N.a.</i>	335	41
<i>Összesen</i>	<i>817</i>	<i>100</i>

37. táblázat

Fokozat összevont	fő	%
<i>Fogház</i>	41	5,0
<i>Börtön</i>	215	26,3
<i>Fegyház</i>	146	17,9
<i>Előzetes</i>	399	48,8
<i>Egyéb</i>	16	2,0
<i>Összesen</i>	<i>817</i>	<i>100</i>

38. táblázat

Ítéletük hossza átlagosan 6 év, a fogvatartottak több, mint fele kettő és tíz év közötti ítélettel rendelkezik, és majd 50%-uk jelenleg még előzetes letartóztatásban van, illetve az elítéltek legnagyobb arányban börtön fokozatban töltik büntetésüket.

Visszaesés foka	fő	%
<i>Első büntényes</i>	529	73,9
<i>Visszaesőnek nem minősülő bűnismétlő</i>	14	2,0
<i>Visszaeső összevont</i>	173	24,2
<i>Visszaeső</i>	104	12,7
<i>Többszörös</i>	31	
<i>Különös</i>	36	
<i>Erőszakos többszörös</i>	2	
<i>Összesen</i> <i>(a nem bekegorizáltak leválasztásával)</i>	<i>716</i>	<i>100</i>
<i>Nincs megállapítva</i>	<i>101</i>	
<i>Összesen</i>	<i>817</i>	

39. táblázat

Azon fogvatartottak között, akiknek jellemző bűncselekménye kábítószerrel kapcsolatos, jelentős többségben vannak az első büntényes elítéltek; ha a visszaesőnek nem minősülő bűnismétlő elkövetőket is az első büntényes kategóriához illesztjük, akkor elmondható, hogy

ez a kör a minta $\frac{3}{4}$ -ét teszi ki. A visszaesési arány mindössze 24%, ami jelentősen elmarad az összfogvatartotti populációra vonatkozó értéktől (2015. I. félévében: 52,51%).

Jellemző bűncselekmény	fő	%
<i>Kóros szenvedélykeltés</i>	2	0,2
<i>Visszaélés⁹</i>	412	50,4
<i>Kábítószer birtoklása</i>	166	20,3
<i>Kábítószer kereskedelem</i>	237	29,0
<i>Összesen</i>	<i>817</i>	<i>100</i>

40. táblázat

A fenti táblázat a konkrét bűncselekmények megoszlását mutatja. Látható, hogy a kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények 50%-a valamilyen visszaélést takar, a második legnagyobb kategória a kábítószer kereskedelem bűncselekménye miatt fogvatartottak csoportja, melyet pedig szorosan követ a kábítószer birtoklás miatt fogvatartottak kategóriája.

---

⁹ Összevonva: kábítószerrel, prekurzonnal, új pszichoaktív anyaggal visszaélés.

<i>Legmagasabb iskolai végzettség</i>	<i>Visszaesés foka (összevont)</i>				<i>Összesen</i>
	<i>Első büntényes</i>	<i>Visszaesőnek nem minősülő bűnismétlő</i>	<i>Visszaeső¹⁰</i>	<i>Nincs megállapítva</i>	
<i>Analfabéta</i>	1	0	0	0	1
	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%
	0,19%	0,00%	0,00%	0,00%	0,12%
<i>8 osztálynál kevesebb</i>	14	0	5	0	19
	73,68%	0,00%	26,32%	0,00%	100,00%
	2,65%	0,00%	2,89%	0,00%	2,33%
<i>Általános iskola</i>	215	8	72	22	317
	67,82%	2,52%	22,71%	6,94%	100,00%
	40,64%	57,14%	41,62%	21,78%	38,80%
<i>Befejezetlen középiskola</i>	40	0	6	4	50
	80,00%	0,00%	12,00%	8,00%	100,00%
	7,56%	0,00%	3,47%	3,96%	6,12%
<i>Szakiskola</i>	93	3	50	32	178
	52,25%	1,69%	28,09%	17,98%	100,00%
	17,58%	21,43%	28,90%	31,68%	21,79%
<i>Érettségi</i>	142	2	38	34	216
	65,74%	0,93%	17,59%	15,74%	100,00%
	26,84%	14,29%	21,97%	33,66%	26,44%
<i>Főiskola/egyetem</i>	24	1	2	9	36
	66,67%	2,78%	5,56%	25,00%	100,00%
	4,54%	7,14%	1,16%	8,91%	4,41%
<i>Összesen</i>	529	14	173	101	817
	64,75%	1,71%	21,18%	12,36%	100,00%
	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

41. táblázat

A fenti táblázatban a legmagasabb iskolai végzettséget és a visszaesés fokát vetettük össze. Alapvetően mindenhol az első büntényesek aránya a legmagasabb, ahogy az a korábban bemutatott táblázatból is látható volt.

A visszaesők legnagyobb számban az általános iskolai végzettségűek között szerepelnek. Ugyanakkor megfigyelhető, hogy a szakiskolai végzettségtől az egyre magasabb iskolai végzettség felé haladva csökken a visszaesők, s nő az első büntényesek aránya.

¹⁰ A visszaesés minden kategóriáját tartalmazza.

<i>Életkor</i>	<i>Visszaesés foka (összevont)</i>				<i>Összesen</i>
	<i>Első büntényes</i>	<i>Visszaesőnek nem minősülő bűnismétlő</i>	<i>Visszaeső</i>	<i>Nincs megállapítva</i>	
<i>18-25 év közötti</i>	69	0	10	14	93
	74,19%	0,00%	10,75%	15,05%	100,00%
	13,04%	0,00%	5,78%	13,86%	11,38%
<i>25-35 év közötti</i>	190	6	44	44	284
	66,90%	2,11%	15,49%	15,49%	100,00%
	35,92%	42,86%	25,43%	43,56%	34,76%
<i>35-45 év közötti</i>	182	6	83	35	306
	59,48%	1,96%	27,12%	11,44%	100,00%
	34,40%	42,86%	47,98%	34,65%	37,45%
<i>45-55 év közötti</i>	66	2	28	6	102
	64,71%	1,96%	27,45%	5,88%	100,00%
	12,48%	14,29%	16,18%	5,94%	12,48%
<i>55 év fölötti</i>	22	0	8	2	32
	68,75%	0,00%	25,00%	6,25%	100,00%
	4,16%	0,00%	4,62%	1,98%	3,92%
<i>Összesen</i>	529	14	173	101	817
	64,75%	1,71%	21,18%	12,36%	100,00%
	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

42. táblázat

Az életkor és a visszaesési fok összevetéséből látszik, hogy ahogy a felállított korcsoportokban az egyre idősebb felé haladunk, úgy csökken az első büntényesek aránya a visszaesők javára, ez a tendencia azonban a 45 éves, illetve annál idősebb fogvatartottak esetén már visszafordul (de alapvetően mindvégig többségben maradnak az első büntényesek).

A visszaesők legnagyobb hányadát a 35-45 év közötti fogvatartottak adják.

<i>Visszaesés foka (összevont)</i>					
<i>Jellemző bűncselekmény</i>	<i>Első büntényes</i>	<i>Visszaesőnek nem minősülő bűnismétlő</i>	<i>Visszaeső</i>	<i>Nincs megállapítva</i>	<i>Összesen</i>
<i>Kóros szenvedélykeltés</i>	1	0	0	1	2
	50,00%	0,00%	0,00%	50,00%	100,00%
	0,19%	0,00%	0,00%	0,99%	0,24%
<i>Visszaélés</i>	236	12	120	44	412
	57,28%	2,91%	29,13%	10,68%	100,00%
	44,61%	85,71%	69,36%	43,56%	50,43%
<i>Kábítószer birtoklása</i>	121	2	13	30	166
	72,89%	1,20%	7,83%	18,07%	100,00%
	22,87%	14,29%	7,51%	29,70%	20,32%
<i>Kábítószer kereskedelem</i>	171	0	40	26	237
	72,15%	0,00%	16,88%	10,97%	100,00%
	32,33%	0,00%	23,12%	25,74%	29,01%
<i>Összesen</i>	529	14	173	101	817
	64,75%	1,71%	21,18%	12,36%	100,00%
	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

43. táblázat

A fenti táblázatban a jellemző bűncselekmények és a visszaesés fokozata látható összehasonlítva. Az adatok szerint az egyes bűncselekménytípusok között a leginkább visszaeső (29,13%) a visszaélésért szabadságvesztést töltött csoport. Az első büntényes elkövetők az egyes bűncselekménytípusokon belül legnagyobb arányban a kábítószer birtoklásáért (72,89%) és a kábítószer-kereskedelmért (72,15%) fogvatartottak között vannak jelen.

Ugyanakkor, ha a visszaesési fokozat szempontjából vizsgáljuk az adatokat, akkor látható, hogy mind az első büntényes, mind a visszaeső kategóriában a kábítószerrel való visszaélésért fogvatartottak aránya a legmagasabb.

Drogfogyasztással összefüggő további tényezők

A Stratégiai, Elemzési és Tervezési Főosztály által végrehajtott belső vizsgálat keretében felmérés került rögzítésre 550 fogvatartottal¹¹. A kutatás egyik változója a kábítószer-fogyasztási szokásokat mérte, azaz, hogy a kérdezett fogyasztott-e bekerülése előtt különböző kábítószereket.

A továbbiakban tehát a mintába került fogvatartottak kábítószer-fogyasztási szokásaival kapcsolatos néhány releváns összefüggés kerül bemutatásra. Fontos hangsúlyozni, hogy a változó a bekerülés előtti drogfogyasztási szokásokat méri.

<i>Kábítószer-fogyasztás</i>	<i>fő</i>	<i>%</i>
<i>Nem fogyasztott</i>	362	65,82
<i>Cannabist fogyasztott</i>	40	7,27
<i>Egyéb szert fogyasztott</i>	148	26,91
<i>Összesen</i>	<i>550</i>	<i>100</i>

44. táblázat

A vizsgálatba bevont fogvatartottak 65,82%-a mondta azt, hogy bekerülése előtt nem fogyasztott semmilyen kábítószert, míg 34%-uk fogyasztott ilyen szereket, közülük is 7,27% Cannabist¹², 26,91% pedig egyéb szert használt (például Hallucinogéneket, Ópiátokat, Designer drogokat stb.), illetve az is ebbe a kategóriába került, aki több választ megjelölt.

A kábítószer-fogyasztási szokások további bemutatása során három csoportot hoztunk létre (nem fogyasztott kábítószert, Cannabist fogyasztott, egyéb szert fogyasztott). Azonban csak a bekerülés előtt kábítószert nem használók körét hasonlítjuk össze az egyéb szert fogyasztók körével, hiszen a legtöbb esetben a Cannabist fogyasztók olyan kicsi elemszámmal képviseltetik magukat, hogy elemzésbe bevonásuk irreleváns, továbbá ez a csoport nem hordozza magával azokat a droghasználókra jellemző tulajdonságokat, amelyeket a „keményebb” kábítószereket fogyasztók igen.

¹¹ A felmérés a fogvatartottak szociális és kriminális hátterét vizsgálta 5 intézet bevonásával (Balassagyarmati Fegyház és Börtön, Budapesti Fegyház és Börtön, Fiatalkorúak Büntetés-végrehajtási Intézete, Szombathelyi Országos Büntetés-végrehajtási Intézet, Tiszalöki Országos Büntetés-végrehajtási Intézet), így a vizsgált minta nem tekinthető reprezentatívnak.

¹² A Cannabist fogyasztókat azért soroltuk külön kategóriába, mert kockázati, illetve visszaesési szempontból nyilvánvalóan más tulajdonságokkal rendelkezik az a csoport, amelyik ezt a szert használja, mint az, amelyik „keményebb” drogokhoz nyúlt.

<i>Kábítószer-fogyasztás</i>	<i>Pszichiátriai előzmény¹³</i>		Összesen
	<i>Nincs</i>	<i>Van</i>	
<i>Nem fogyasztott</i>	286	75	361
	79,22%	20,78%	100,00%
	68,75%	56,39%	65,76%
<i>Cannabist fogyasztott</i>	29	11	40
	72,50%	27,50%	100,00%
	6,97%	8,27%	7,29%
<i>Egyéb szert fogyasztott</i>	101	47	148
	68,24%	31,76%	100,00%
	24,28%	35,34%	26,96%
<i>Összesen</i>	416	133	549
	75,77%	24,23%	100,00%
	100,00%	100,00%	100,00%

45. táblázat

A pszichiátriai, illetve bentlakásos gondozás és a kábítószer-fogyasztási szokások összefüggéseinek vizsgálatánál látható, hogy azok körében, akik bekerülés előtt nem álltak ilyen típusú gondozás alatt 68,75% a kábítószer-t nem használók, 24,28% pedig a különféle szerekkel élők aránya. A bekerülés előtt gondozás alatt állók 56,39%-a nem élt semmilyen típusú droggal, 35,34%-a azonban használt egyéb típusú szereket.

Azok tehát, akik bekerülések előtt álltak valaha pszichiátriai vagy bentlakásos gondozás alatt, jellemzőbben használtak kábítószereket, mint azok a fogvatartottak, akik sosem álltak ilyen gondviselés alatt.

¹³ A felmérésben a pszichiátriai előzményre vonatkozó kérdés a következőképpen szerepel: „Állt-e valaha pszichiátriai, illetve bentlakásos gondozás alatt?”

<i>Javítóintézeti múlt</i>	<i>Kábítószer-fogyasztás</i>			<i>Összesen</i>
	<i>Nem fogyasztott</i>	<i>Cannabist fogyasztott</i>	<i>Egyéb szert fogyasztott</i>	
<i>Nem volt javítóintézetben</i>	324	32	121	477
	67,92%	6,71%	25,37%	100,00%
	90,25%	80,00%	82,88%	87,52%
<i>Volt javítóintézetben</i>	35	8	25	68
	51,47%	11,76%	36,76%	100,00%
	9,75%	20,00%	17,12%	12,48%
<i>Összesen</i>	359	40	146	545
	65,87%	7,34%	26,79%	100,00%
	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

46. táblázat

Fontosnak találtuk megvizsgálni a javítóintézeti múltat is a kérdéses fogvatartotti csoporton belül, hiszen a közvélekedés szerint a rendezetlen családi háttér, a kisebb súlyú törvényszegések, bűncselekmények – és ezáltal akár javítóintézeti gondozás is – összekapcsolódik, melyhez gyakran társul a túlzott alkohol, és különböző kábítószeres fogyasztása.

Azon fogvatartottak körében, akik gyerekként nem voltak javítóintézetben, 67,92% nem fogyasztott kábítószeret, 25,37% pedig egyéb típusú szert fogyasztott. Ugyanezen megoszlás a javítóintézeti múlttal rendelkező fogvatartottaknál némileg rosszabbul alakul; akik voltak javítóintézetben, jellemzőbben használtak bekerülésük előtt egyéb típusú szert, mint azok, akik nem rendelkeznek javítóintézeti múlttal.

<i>Kábítószer-fogyasztás</i>	<i>Jövedelem forrása</i>					<i>Összesen</i>
	<i>Bejelentett munkaviszony</i>	<i>Közmunka vagy szezonális munka</i>	<i>Segélyek vagy nyugellátás</i>	<i>Fekete-munka</i>	<i>Bűncselekmények</i>	
<i>Nem fogyasztott</i>	144	36	19	46	11	256
	56,25%	14,06%	7,42%	17,97%	4,30%	100,00%
	72,36%	56,25%	90,48%	61,33%	37,93%	65,98%
<i>Cannabist fogyasztott</i>	17	6	0	4	2	29
	58,62%	20,69%	0,00%	13,79%	6,90%	100,00%
	8,54%	9,38%	0,00%	5,33%	6,90%	7,47%
<i>Egyéb szert fogyasztott</i>	38	22	2	25	16	103
	36,89%	21,36%	1,94%	24,27%	15,53%	100,00%
	19,10%	34,38%	9,52%	33,33%	55,17%	26,55%
<i>Összesen</i>	199	64	21	75	29	388
	51,29%	16,49%	5,41%	19,33%	7,47%	100,00%
	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

47. táblázat

A bekerülés előtt bejelentett munkaviszonnyal rendelkezők 72,36%-a nem fogyasztott kábítószer, és 19,10%-a használt egyéb szert használt. Ezzel szemben a magukat bűncselekményekből fenntartó elkövetők 37,93%-a nem fogyasztott kábítószer, 55,17%-a azonban egyéb szert fogyasztott. Azok körében tehát, akik bekerülésük előtt jövedelmüket bűncselekményekből szereztek, sokkal inkább jellemző volt egyéb típusú, „keményebb” kábítószer-fogyasztása.

<i>Kábítószer-fogyasztás</i>	<i>Szakképesítés</i>		<i>Összesen</i>
	<i>Van</i>	<i>Nincs</i>	
<i>Nem fogyasztott</i>	216	145	361
	59,83%	40,17%	100,00%
	69,68%	60,67%	65,76%
<i>Cannabist fogyasztott</i>	23	17	40
	57,50%	42,50%	100,00%
	7,42%	7,11%	7,29%
<i>Egyéb szert fogyasztott</i>	71	77	148
	47,97%	52,03%	100,00%
	22,90%	32,22%	26,96%
<i>Összesen</i>	310	239	549
	56,47%	43,53%	100,00%
	100,00%	100,00%	100,00%

48. táblázat

A kábítószer-fogyasztás és a szakképesítés kérdésének összevetéséből látható, hogy a szakképesítéssel rendelkezők 69,68%-a nem fogyasztott kábítószer, míg 22,9%-uk egyéb szert fogyasztott. A szakképesítéssel nem rendelkezők körében azonban 60,67% a kábítószer nem fogyasztók, és 32,22% a bekerülés előtt egyéb szerrel élők aránya. A mintába került, szakképesítéssel nem rendelkező fogvatartottakra tehát jellemzőbb az, hogy a börtön falain kívül egyéb szerrel éltek, mint a szakképesítéssel rendelkezőkre.

<i>Kábítószer-fogyasztás</i>	<i>Családtagok börtönérintettsége az elmúlt 5 évben</i>		<i>Összesen</i>
	<i>Senki nem volt</i>	<i>Volt</i>	
<i>Nem fogyasztott</i>	257	104	361
	71,19%	28,81%	100,00%
	69,84%	57,46%	65,76%
<i>Cannabist fogyasztott</i>	23	17	40
	57,50%	42,50%	100,00%
	6,25%	9,39%	7,29%
<i>Egyéb szert fogyasztott</i>	88	60	148
	59,46%	40,54%	100,00%
	23,91%	33,15%	26,96%
<i>Összesen</i>	368	181	549
	67,03%	32,97%	100,00%
	100,00%	100,00%	100,00%

49.táblázat

Vizsgálatunk egyik kérdése arra vonatkozik, hogy a kérdezett fogvatartott közvetlen családtagjai közül hányan voltak börtönben az elmúlt 5 évben. Ezzel szerettük volna felmérni, hogy mennyire jellemző a bűnelkövetés a fogvatartottak családjában.

A börtönviselt családi háttérrel nem rendelkező fogvatartottak 69,84%-a nem fogyasztott semmilyen szert a bekerülése előtt, 23,91%-a pedig egyéb típusú szerekkel élt. Azon kérdezettek között, akik rendelkeznek az elmúlt 5 évben börtönben lévő családtaggal, 57,46% a kábítószer nem fogyasztók, 33,15% pedig az egyéb szert használók aránya. Azok a fogvatartottak tehát, akik börtönviselt családi háttérrel rendelkeznek, jellemzőbben nyúltak bekerülések előtt egyéb típusú szerekhez, mint a börtönviselt családi háttérrel nem rendelkezők.

Nemzetközi összehasonlítás

A következő fejezetben a kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények arányainak nemzetközi szintű bemutatása következik a SPACE I. adatai segítségével. A SPACE I adatgyűjtés az Európa Tanács¹⁴ tagállamok körében végzett, 2013. szeptember 1-jére¹⁵ vonatkozó fogvatartással kapcsolatos kérdőív. Ennek részeként az elemzést készítő munkacsoport vizsgálta a jogerős ítélettel fogvatartott elítéltek körében a fogvatartás okai között szereplő elkövetett bűncselekmények megoszlását is.

Az elemzésben a 2013. szeptember elsejére vonatkozó adatokat az alábbi táblázat mutatja be.

<i>Kábítószerrel kapcsolatos bűncselekményekért ítéletet töltők</i>			
	<i>Fő</i>	<i>Elítéltek összesen</i>	<i>%</i>
Magyarország	361	12 525	2,88
Lengyelország	2 210	72 405	3,05
Románia	1 173	29 512	3,97
Moldávia	302	5 487	5,50
Bulgária	504	8 060	6,25
Szlovákia	1 002	8 864	11,30
Litvánia	949	8 180	11,60
Törökország	11 791	96 748	12,19
Németország	7 555	56 071	13,47
Franciaország	8 703	61 568	14,14
Szlovénia	155	1 061	14,61
Hollandia	805	5 490	14,66
Ausztria	948	5 999	18,80
Horvátország	560	3 196	17,52
Svédország	857	4 377	19,58
Albánia	593	3 023	19,62
Szerbia	1 578	7 330	21,53
Görögország	3 641	10 134	35,93
Olaszország	14 994	39 571	37,89
<i>Tagállamok mediánja</i>			17,8

50. táblázat

¹⁴ A kormányközi együttműködés keretében működő – és jelenleg 47 tagot számláló – Európa Tanács (Council of Europe) éves pönológiai statisztikagyűjtése a SPACE kérdőív.

¹⁵ Az Európa Tanács tagországai által szolgáltatott adatok feldolgozása jelentős időt vesz igénybe, így a SPACE kiadványok is – akár többéves – késéssel jelennek meg.

A táblázatból kiderül, hogy a droggal kapcsolatos bűncselekményekért elítéltekre vonatkozó adatok rendkívül nagy eltérést mutatnak a különböző tagállamok vonatkozásában. Ezek fakadhatnak a tagállamok ítélkezési gyakorlatának különbségeiből, illetve a drogfogyasztással kapcsolatos fogyasztói magatartások kezelésének eltérő rendszeréből is.

A droggal kapcsolatos bűncselekményekért szabadságvesztést töltő elítéltek arányának Európa Tanács tagállamaira vonatkozó mediánja az azt megelőző években folyamatos emelkedést mutatott (2012: 16,7%), 2013 volt az első év, amikor az összes bűncselekmény típus közül a droggal kapcsolatos bűncselekményekért szabadságvesztést töltő elítéltek arányának mediánja (2013: 17,8%) volt a legnagyobb az Európa Tanács tagállamaiban.

A növekedési tendencia Magyarországon csupán rendkívül kis mértékben figyelhető meg, hiszen a 2013-as adathoz képest (2,88%) a 2015. első félév végi adat csupán enyhén emelkedő (3%).

V. FOGALOMTÁR

Az alább felsorolt fogalmak nem pontos jogi definíciók, elsősorban a statisztikák megértését szolgálják. Céljuk, hogy komolyabb jogi előképzettség nélkül is értelmezhetővé váljanak a börtönstatisztikákban használt fogalmak.

SZERVEZETI ALAPFOGALMAK

Büntetés-végrehajtási Szervezet

A Büntetés-végrehajtási Szervezet végrehajtja a törvényileg meghatározott szabadság-elvonással járó szankciókat,¹⁶ valamint a szabadultak utógondozásával, pártfogó felügyelettel kapcsolatos feladatokat. Büntetés-végrehajtási Szervezet a Belügyminisztérium irányítása alatt álló, önálló fegyveres rendvédelmi szerv.

Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága (BVOP)

A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága a Büntetés-végrehajtási Szervezet középírányító szerve, élén a büntetés-végrehajtás országos parancsnoka áll. A BVOP ellátja a büntetés-végrehajtási szervek felügyeletét, ellenőrzését és szakmai irányítását.

Büntetés-végrehajtás gazdasági társaságai

A Büntetés-végrehajtás gazdasági társaság olyan 100% állami tulajdonú, kiemelkedő társadalmi és közbiztonsági érdeket szolgáló korlátolt felelősségű társaság, melynek célja a fogvatartottak munkáltatása, a rendelkezésre álló erőforrások hatékony kihasználásával, profitorientált módon- holding szervezetbe tagozottan.

Büntetés-végrehajtási intézet

A büntetés-végrehajtási intézet, köznyelvben *börtön*, a Büntetés-végrehajtási Szervezet egy olyan szervezeti egysége, melyben a szabadságvesztést ténylegesen végrehajtják. Az intézeteket funkciójuk szerint többféle módon lehet csoportosítani. Megkülönböztethető úgynevezett előzetes és letöltő intézet. Az előzetes, vagy megyei intézetek elsődleges feladata az előzetes letartóztatás, míg a letöltő, vagy országos intézeteké a bírói ítélet végrehajtása (az ítélet letöltése). Mindemellett megkülönböztethetünk más szakmailag speciális intézeteket, melyek női, vagy fiatalkorú fogvatartottak elhelyezését szolgálják. Szakmai terminusban a büntetés-végrehajtási intézet használatos, a börtön ugyanis egy végrehajtási fokozat (lásd alább).

Fogház, börtön, fegyház

A szabadságvesztést a bíróság által meghatározott fokozatban kell végrehajtani, azaz fegyházban, börtönben vagy fogházban. A börtön tehát a köznyelvi használat mellett/ellenében nem egy intézet, hanem a büntetés végrehajtásának egy fokozata, melyet a

---

¹⁶ Büntetések, intézkedések, büntetőeljárású kényszerintézkedések, szabálysértési elzárás.

bíróági ítéletben határoznak meg. A fogház a legenyhébb, a fegyház a legszigorúbb végrehajtási fokozat. Az egyes fokozatok szigorúsága megnyilvánul fogvatartottak eltérő életrendjében, az egyén felett gyakorolt intézményi kontroll mértékében, a megszerezhető kedvezmények körében stb. A büntetést lehetőleg az elítélt lakóhelyéhez legközelebb hajtják végre a Büntetés-végrehajtási Szervezet által kijelölt intézetben.

Büntetés-végrehajtási pártfogás

A pártfogó felügyelet célja, hogy elősegítse annak megakadályozását, hogy a szabadult személy ismételten bűncselekményt kövessen el, segítséget nyújtson a társadalomba való beilleszkedéséhez, az ehhez szükséges szociális feltételek megteremtéséhez. A pártfogó felügyelet végrehajtása során egyaránt érvényesül a támogató és a kontroll funkció. Célja a fogvatartott elítéltek szabadulásra való felkészítése, feltételes szabadságra bocsátást megelőzően környezettanulmány készítése, a szabadságvesztésből szabadulniuk nyújtott utógondozás lehetőségének biztosítása.

FOGVATARTOTTI ALAPFOGALMAK

Fogvatartott

A büntetés-végrehajtási terminológiában a fogvatartott egy gyűjtőfogalom, a büntetés-végrehajtási intézetekben lévő – szabadságuktól bármilyen jogcím alatt megfosztott – személyeket jelöli. Azaz bele tartoznak azok, akik jogerős bírósági ítélettel bírnak, az előzetesen letartóztatottak, a kényszergyógykezelték stb. (lásd alább).

Büntetőjogi elzárás

Kisebbsúlyú bűncselekmények elkövetése miatt 5-90 (fiatalkorú esetén 3-30) nap időtartamban kiszabható büntetőjogi szankció.

Előzetes, elsőfokú ítéletig:

Személyi szabadság bírói elvonásával járó kényszerintézkedés hatálya alatt álló terhelt (előzetesen letartóztatott) az első fokon eljáró bíróság ügydöntő határozatának kihirdetéséig.

Előzetes, nem jogerősen elítélt

Személyi szabadság bírói elvonásával járó kényszerintézkedés hatálya alatt álló terhelt (előzetesen letartóztatott) a bíróság ítéletének jogerőre emelkedéséig.

Elzárás

A szabadságvesztés és a szabadságelvonással nem járó szankciók közötti büntetőjogi intézmény. Fajtái: Büntetőjogi-, Szabálysértési-, Pénzbírság helyébe lépő-, Közérdekű munka helyébe lépő elzárás. Kizárólag törvény állapíthatja meg, bíróság szabhatja ki tárgyaláson, és olyan büntetés-végrehajtási intézetben hajtható végre, amelyet a végrehajtására kijelöltek.

Fiatalkorú előzetes elsőfokú ítéletig

Személyi szabadság bírói elvonásával járó kényszerintézkedés hatálya alatt álló - a bűncselekmény elkövetésekor a 18. életévét még be nem töltött - terhelt (előzetesen letartóztatott) az első fokon eljáró bíróság ügydöntő határozatának kihirdetéséig.

Fiatalkorú előzetes, nem jogerősen elítélt

Személyi szabadság bírói elvonásával járó kényszerintézkedés hatálya alatt álló - a bűncselekmény elkövetésekor a 18. életévét még be nem töltött - terhelt (előzetesen letartóztatott) a bíróság ítéletének jogerőre emelkedéséig.

Ideiglenes kényszergyógykezelés

Személyi szabadság elvonásával járó, jogerős bírói ítélet nélküli büntető-eljárásjogi kényszerintézkedés abban az esetben, ha a terhelt állapota miatt megalapozhatóan kényszergyógykezelés elrendelésére sor fog kerülni. Célja a bűnismétlés megakadályozása és a terhelt gyógyításának megkezdése.

Kényszergyógykezelés

Büntetőjogi gyógyító jellegű kényszerintézkedés abban az esetben, ha a személy elleni erőszakos, vagy közveszélyt okozó büntetendő cselekmény elkövetője az elméműködésének kóros állapota miatt nem büntethető. Elsődleges célja a gyógyítás.

Közérdekű munka átváltoztatása (fogház)

A szabálysértési eljárásban kiszabott közérdekű munka teljesítésének elmulasztása miatt alkalmazott büntetés. Átváltoztatás esetén 6 óra munka egy napi elzárásnak felel meg.

Pénzbüntetés átváltoztatása (fogház)

A szabálysértési eljárásban kiszabott pénzbírság meg nem fizetése esetén alkalmazott büntetés. Az átváltás napi tétele 5.000,- Forint.

Átadás-átvételi letartóztatott

Európai elfogatóparancs, vagy bűnügyi jogsegély alapján Magyarországról külföldi igazságszolgáltatásnak ideiglenesen vagy végleg átadott terhelt.

Bv. átvételi letartóztatott

Európai elfogatóparancs, vagy bűnügyi jogsegély alapján a magyar igazságszolgáltatásnak ideiglenesen vagy végleg átadott terhelt.

Visszaesőnek nem minősülő bűnismétlő

Ha korábban az elítélt szándékos bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, de szabadulása óta az újabb bűncselekmény elkövetéséig több, mint három év telt el. Szintén ebbe a kategóriába tartozik a fogvatartott, ha korábbi vagy jelenlegi bűncselekménye, vagy mindkettő gondatlan elkövetés volt.

Különös visszaeső

Ha az elítélt mindkét alkalommal ugyanolyan, vagy hasonló jellegű bűncselekményt követ el, és az újabb bűncselekmény elkövetéséig három év még nem telt el.

Visszaeső

Ha az elítélt korábban szándékos bűncselekmény miatt (nem feltétlenül ugyanolyan vagy hasonló jellegű) végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, és szabadulása óta az újabb bűncselekmény elkövetéséig három év még nem telt el.

Többszörös visszaeső

Ha az elítélt korábban már visszaesőként végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, és az utolsó szabadulásától az újabb bűncselekmény elkövetéséig három év még nem telt el.

Erőszakos többszörös visszaeső

Ha az elítélt többszörös visszaeső, és mindhárom alkalommal személy elleni erőszakos bűncselekményt követett el.